

ՄԱՅՐԵՆԻ 1

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳԻՐՔ-ՏԵՏՐ

Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների առաջին դասարանի սովորողների համար

Այս հրապարակումը պատրաստվել է Եվրոպական միության ֆինանսական աջակցությամբ:

Բովանդակության համար պատասխանատվություն է կրում

Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոնը, և պարտադիր չէ, որ այն արտահայտի
Եվրոպական միության տեսակետները:

Երևան

Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն
2021

ՀՏԴ 811.19(07)
ԳՄԴ 81.51g7
Մ 780

Աշխատանքային գիրք-տետրը հրատարակության է երաշխավորվել ՀՀ ԿԳՄՍ
նախարարության կողմից

Աշխատանքային գիրք-տետրը հրատարակության է երաշխավորվել Խ. Աբովյանի անվան
հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի հատուկ և ներառական
կրթության ֆակուլտետի խորհրդի նիստի կողմից

Միքայելյան Ա.Վ., Սվաքյան Ա.Հ.

Մ 780 Մայրենի 1: Աշխատանքային գիրք-տետր / Ա.Վ. Միքայելյան, Ա.Հ. Սվաքյան;
Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն.- Եր.: Ասողիկ, 2021.- 41 էջ:

Գրախոսներ՝ մ.գ.թ., դոցենտ Ազատյան Թ.Յու.

Հեղինակներ՝ Բ.գ.թ., դոցենտ Ավագյան Լ.Մ.

Միքայելյան Ա.Վ., մանկավարժական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ
Սվաքյան Ա.Հ., մանկավարժական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ

Խմբագիր՝ Օհանյան Հ.Վ.

Համակարգչային ձևավորում՝ Ստեփանյան Ա.Ռ.

Նկարագարողում՝ Մնացականյան Կ.Բ.
Ստեփանյան Ա.Ռ.

Սույն աշխատանքային գիրք-տետրի նպատակը հանրակրթական ուսումնական
հաստատությունների առաջին դասարանի կրթության առանձնահատուկ պայմանների
կարիք ունեցող սովորողներին «Մայրենի» առարկայի նախաալբերենական շրջանի
ուսումնառության ընթացքում լրացուցիչ, առավել պարզեցված և հարմարեցված
ուսումնական նյութերի տրամադրումն է:

Տպաքանակ՝ 80 օրինակ

ՀՏԴ 811.19(07)
ԳՄԴ 81.51g7

ISBN 978-9939-50-481-0

© Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն, 2021

ՆԱԽԱԲԱՆ

Սույն աշխատանքային գիրք-տետրը հասցեագրված է առաջին դասարանում սովորող կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող աշակերտներին, նրանց ուսուցիչներին, ծնողներին և նպատակաուղղված է գրաճանաչության նախաայբբենական շրջանի դժվարությունները տարաբնույթ առաջադրանքների կատարման միջոցով հաղթահարելուն:

Ուսումնական գործընթացում իրականացրած ցանկացած գործունեության վերջնարդյունքը մեծապես պայմանավորված է նաև այն նախապատրաստական աշխատանքով, որը նախորդում է դրան: Կարդալու և գրելու ուսուցման գործընթացը բարդ է ընդհանրապես, իսկ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխայի համար՝ երբեմն անհաղթահարելի: Հետևաբար գրաճանաչության նախաայբբենական շրջանում պետք է դրվեն այն հիմքերը, որոնք կնպաստեն կարդալու և գրելու կարողության ձևավորման գործընթացին և ոչ միայն:

Մեր դիտարկումները, համապատասխան ուսումնասիրությունները, զրույցներն ու հարցախույզները ցույց տվեցին, որ համընդհանուր ներառման պայմաններում տարրական դասարանների ուսուցիչները դժվարություններ են ունենում մայրենիի դասագործընթացում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների հետ աշխատանքները կազմակերպելիս: Այս առումով, սույն աշխատանքային գիրք-տետրի ստեղծումով փորձել ենք ուսուցիչներին առաջարկել տարաբնույթ առաջադրանքներ ու վարժություններ, որոնք կզուգակցվեն այբբենարանով կազմակերպվող աշխատանքներին: Առաջարկվող վարժությունները կարելի է կիրառել ստեղծագործաբար՝ հաշվի առնելով տվյալ աշակերտի անհատական առանձնահատկությունները և ուսումնական կարիքները:

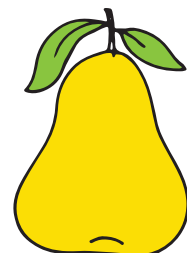
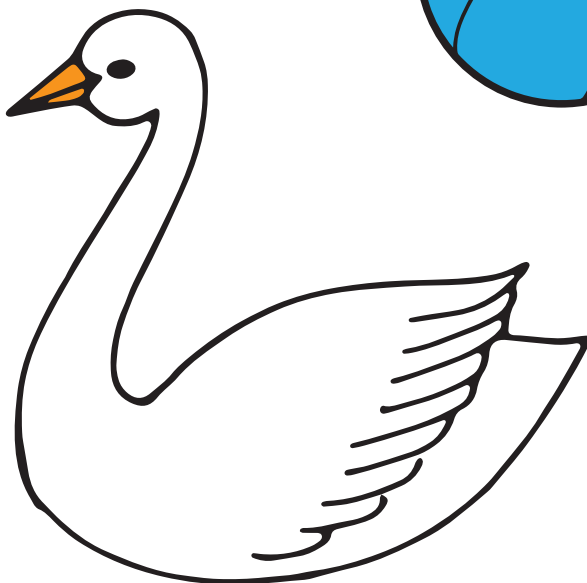
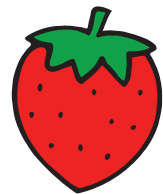
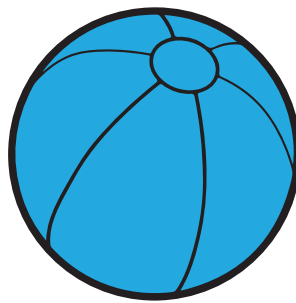
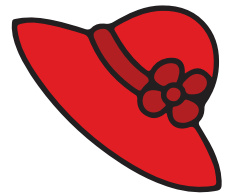
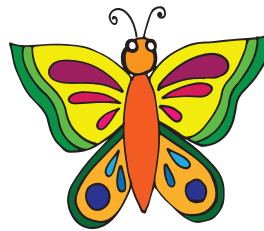
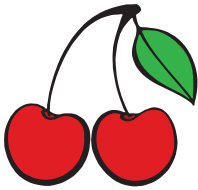
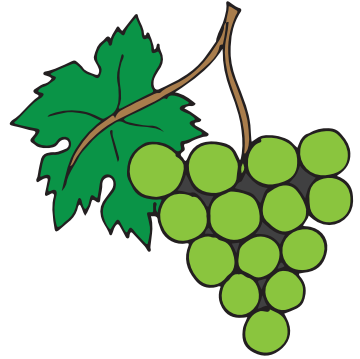
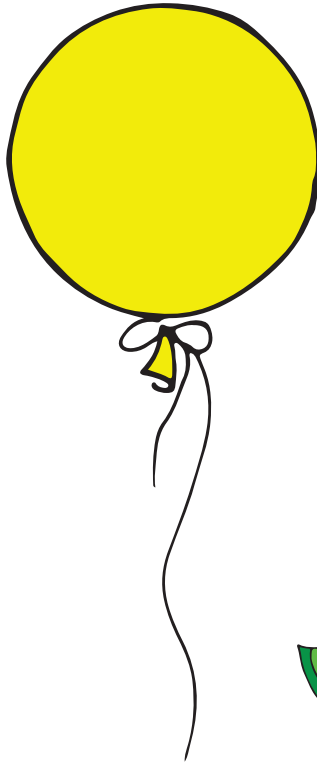
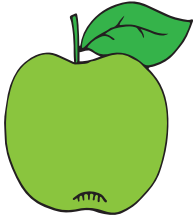
Սույն աշխատանքային գիրք-տետրում ընդգրկել ենք տարատեսակ առաջադրանքներ, որոնք միտված են գրաճանաչության նախաայբբենական շրջանի խնդիրների լուծմանը. մասնավորապես՝ հոգեկան բոլոր գործընթացների՝ մտածողության, հիշողության, ուշադրության, խոսքի զարգացմանը, մանր շարժունակության զարգացածության անհրաժեշտ մակարդակի ապահովմանը, տարածության մեջ կողմնորոշվելու սովորողների ունակության զարգացմանը, վերլուծահամադրական ունակությունների զարգացմանը, որը, ինչպես հայտնի է, կարդալու և գրելու կարողության հիմքն է:

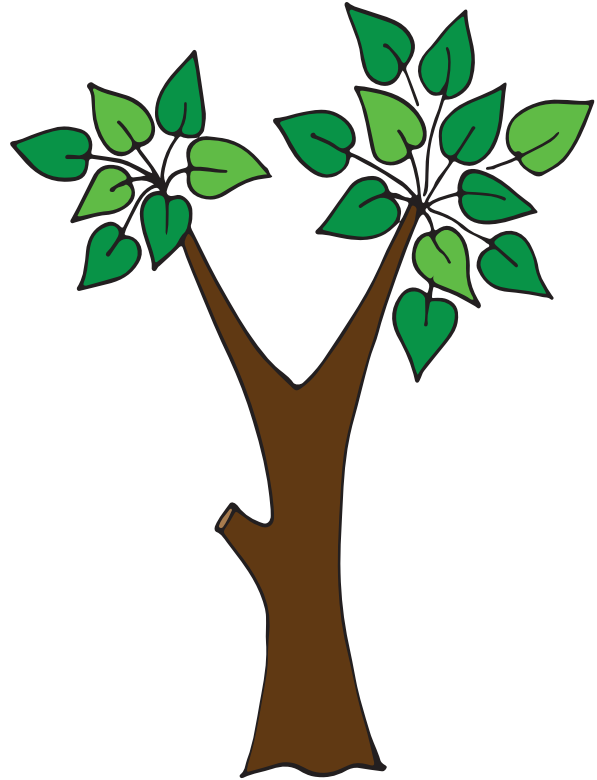
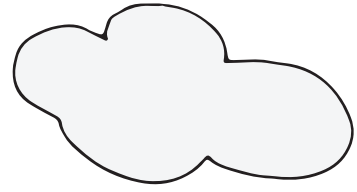
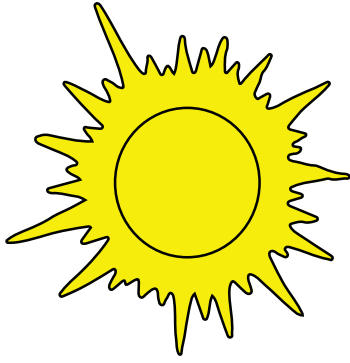
Առաջադրանքները կազմված են այնպես, որ աշակերտին մղեն որոշակի ակտիվ գործողություններ կատարելուն: Դրանք համապատասխանում են առարկայական ծրագրի և կրթական չափորոշչի պահանջներին:

Աշխատանքային գիրք-տետրն ունի նաև հավելված, որում տեղադրված պատկերները կօգտագործվեն այս կամ այն առաջադրանքի կատարման ընթացքում:

Աշխարհի գույները (նկար-պատմություն)

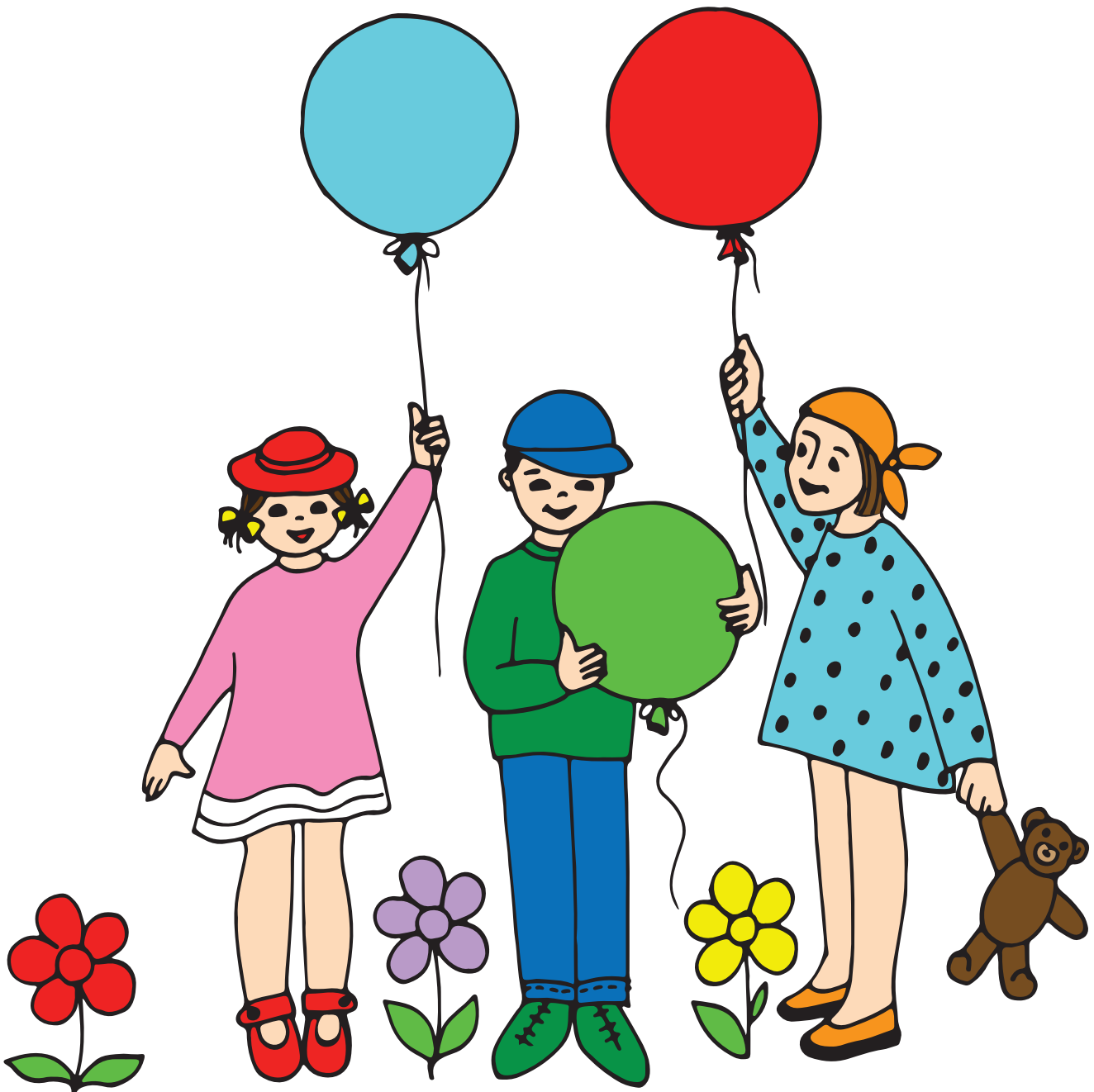
2. ա) Ցույց տուր կարմիր գույնի առարկաները: Անվանիր դրանք:

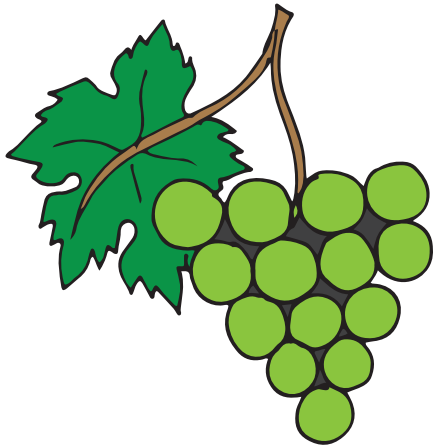
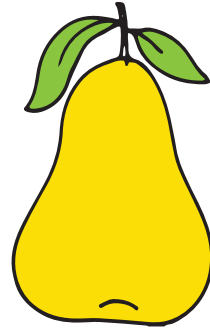
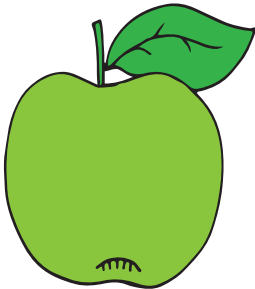
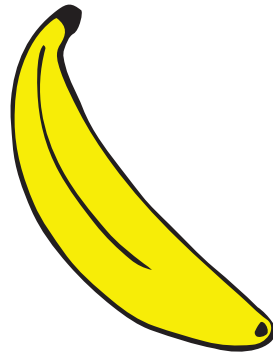
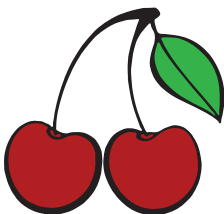
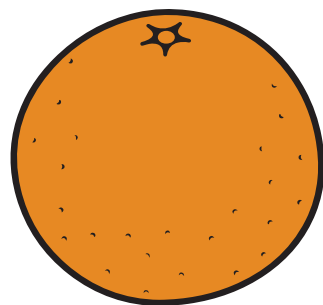

- բ) Յոյց տուր կանաչ գոյնի առարկաները: Անվանիր դրանք:
- գ) Յոյց տուր դեղին գոյնի առարկաները: Անվանիր դրանք:
- դ) Տեղադրիր կարմիր շերտիկը համապատասխան գոյնի նկարի տակ (վրա, կողքը):
(Տնս հավելված 2)
- ե) Տեղադրիր դեղին շերտիկը համապատասխան գոյնի նկարի տակ (վրա, կողքը):
(Տնս հավելված 2)
- զ) Տեղադրիր կանաչ շերտիկը համապատասխան գոյնի նկարի տակ (վրա, կողքը):
(Տնս հավելված 2)

3. Նկարում գտիր և յոյց տուր դեղին ծաղիկը, կարմիր գլխարկով աղջկան, կարմիր փուչիկը:

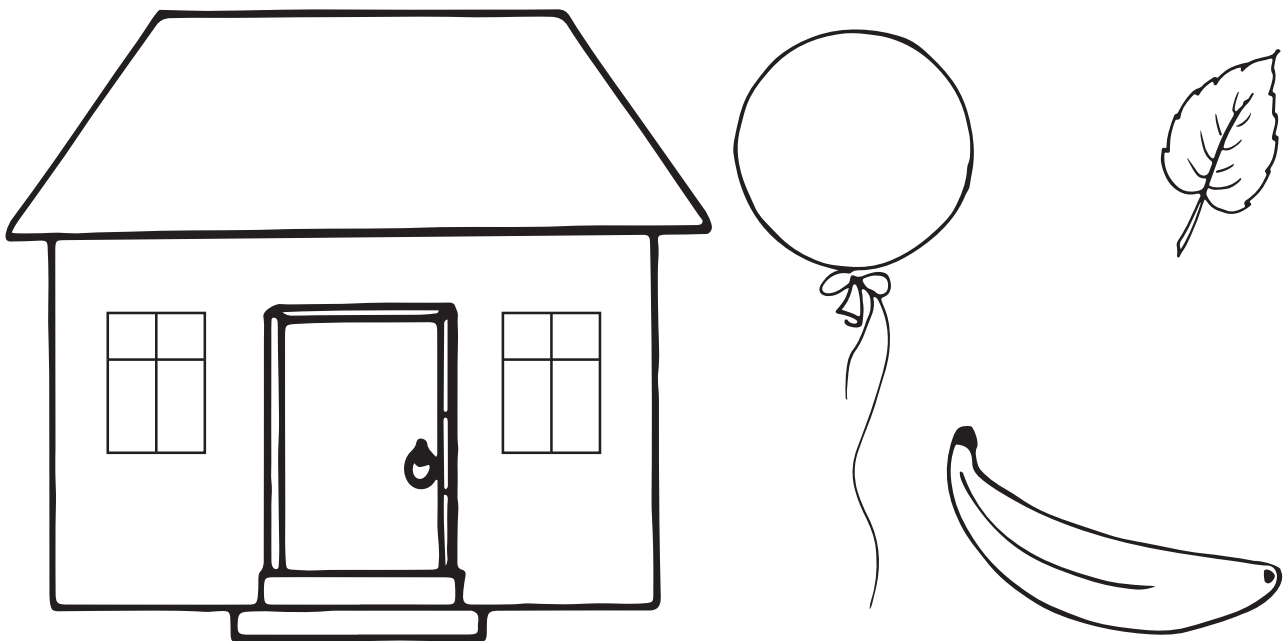
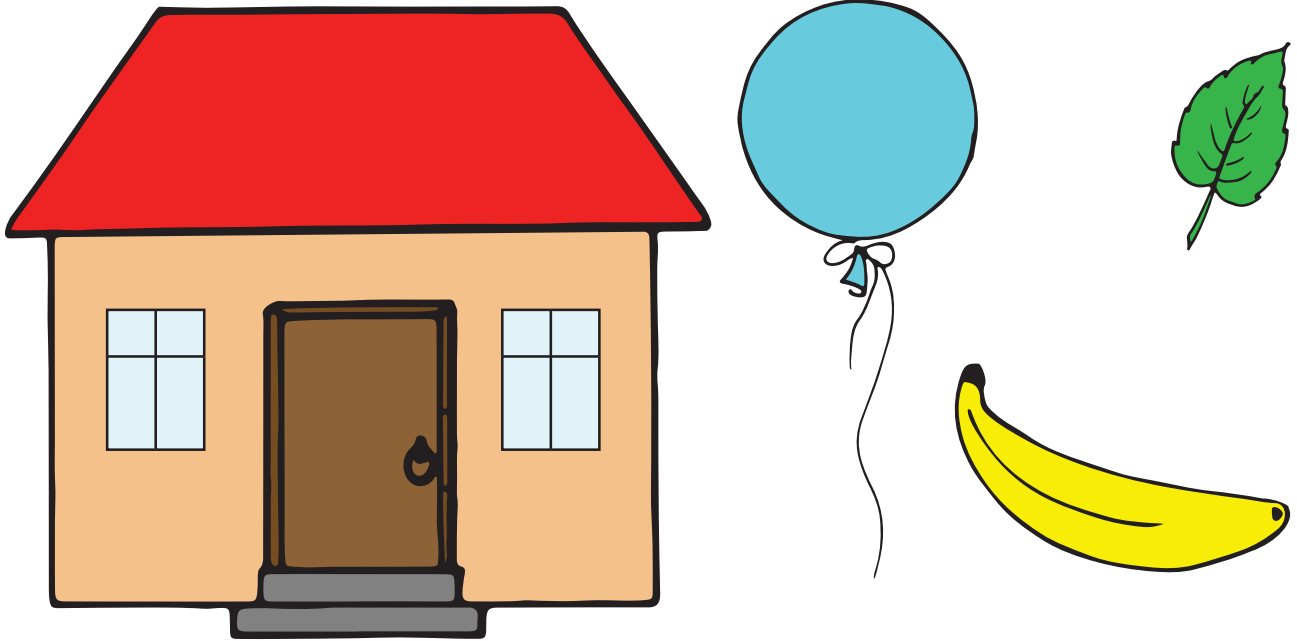
4. ա) Մրգերի շարքից նշիր կանաչ գույն ունեցող միրգը/մրգերը: Անվանիր: ☒

☐☐☐☐☐☐

բ) Ո՞ր միրգը չես սիրում, նշիր: Ի՞նչ գույնի է:

Առարկաների ձևեր և գույներ

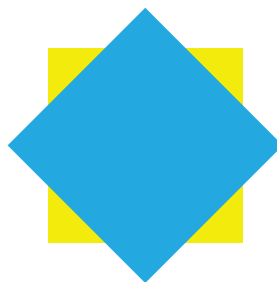
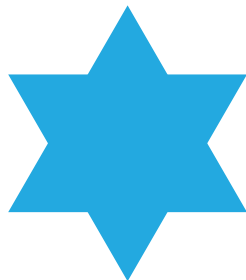
5. Գունավորիր ըստ օրինակի:

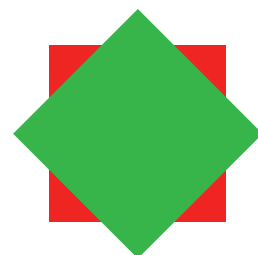
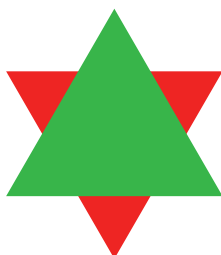
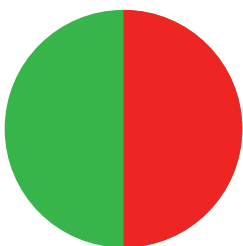
6. Առանց ընդհատելու՝ տրված կետերը միացրո՛ւ մեկ գծով:

7. Նշիր այն պատկերը, որում քառակուսի կա: ☒

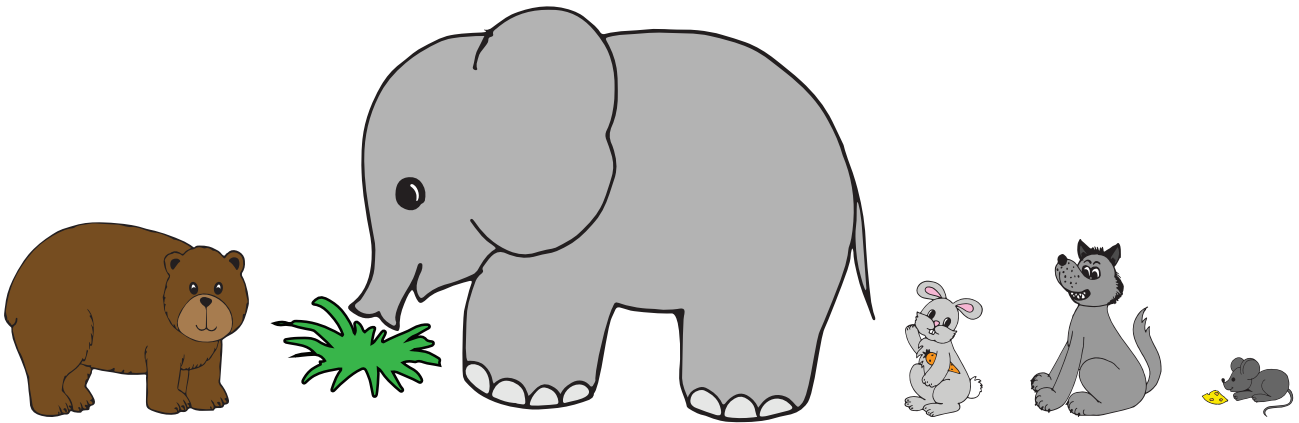

8. Նշիր այն պատկերները, որոնցում եռանկյունի կա: ☒

**Առարկաների հատկությունները՝ մեծ, փոքր: Երկար, կարճ:
(Համեմատել, հակադրել, դասակարգել առարկաները՝ գտնելով
նմանությունները և տարբերությունները)
(պատմություն)**

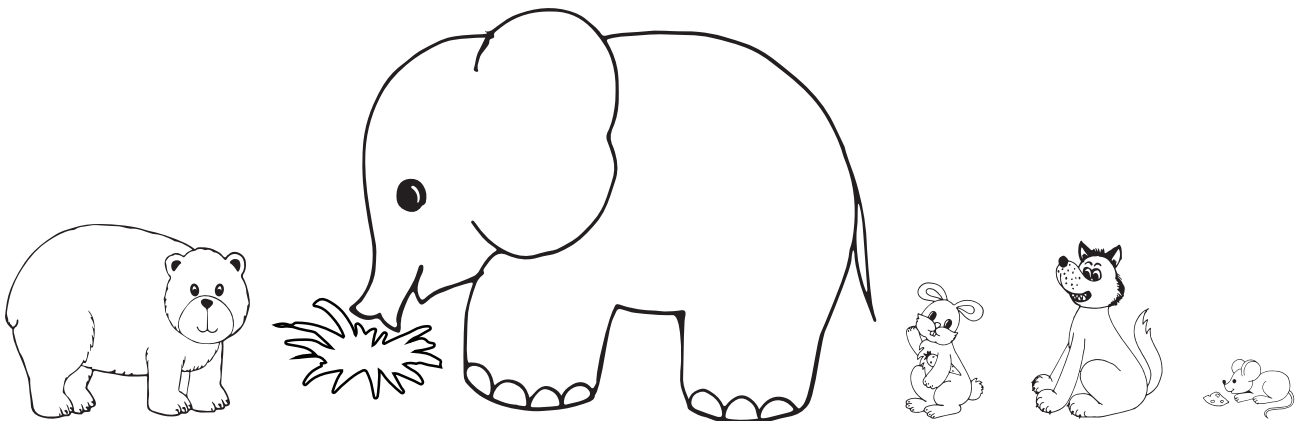
9. ա) Նկարների շարքում ցույց տուր ամենամեծ կենդանին:

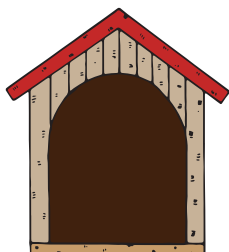
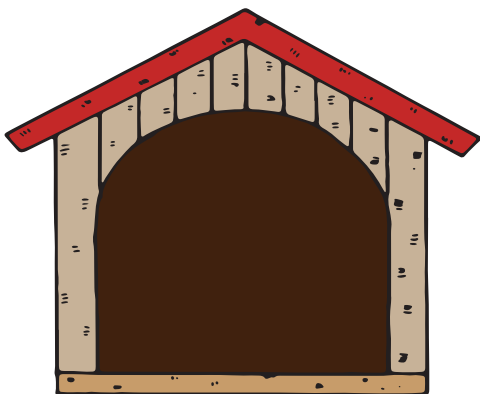
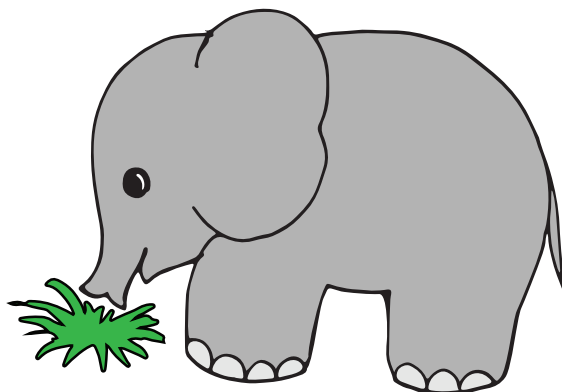
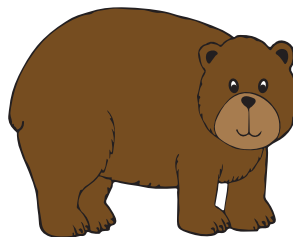
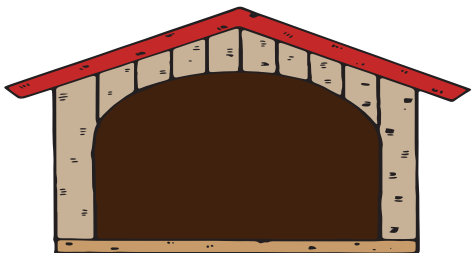
բ) Նկարների շարքում ցույց տուր ամենափոքր կենդանին:

գ) Թվարկիր նկարների անվանումները փոքրից մեծ հաջորդականությամբ:

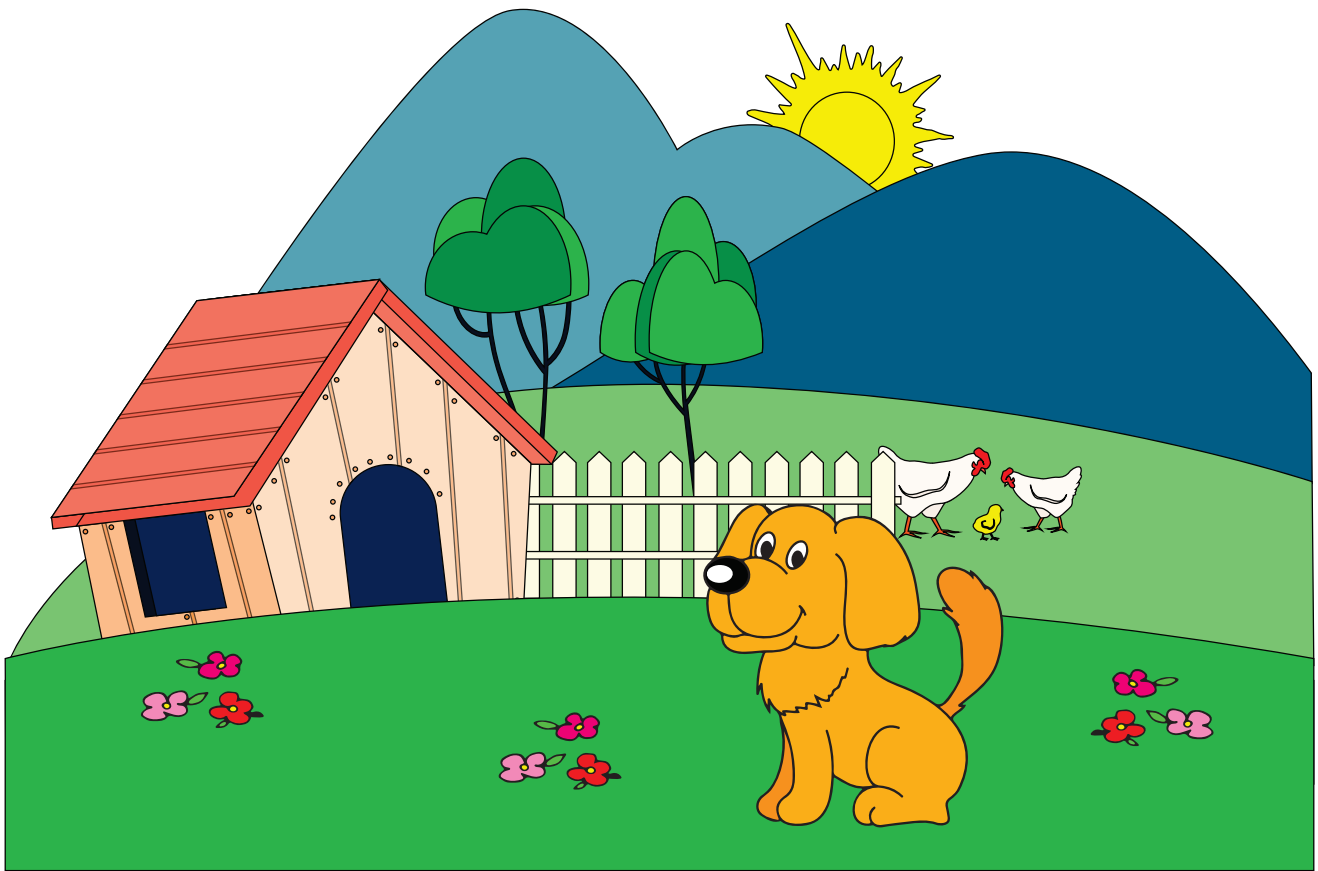
10. Սև գույնի մատիտով ներկիր ամենամեծ կենդանու պատկերը: Անվանիր այն:

11. Ամենափոքր կենդանուն ի՞ր տնակում կտեղադրես: (Միացրո՛ւ գծով:)

12. ա) Ուշադիր դիտիր նկարը: Ասա՛՛ հր պատկերն է ամենամոտը, հրն է ամենահեռվում:

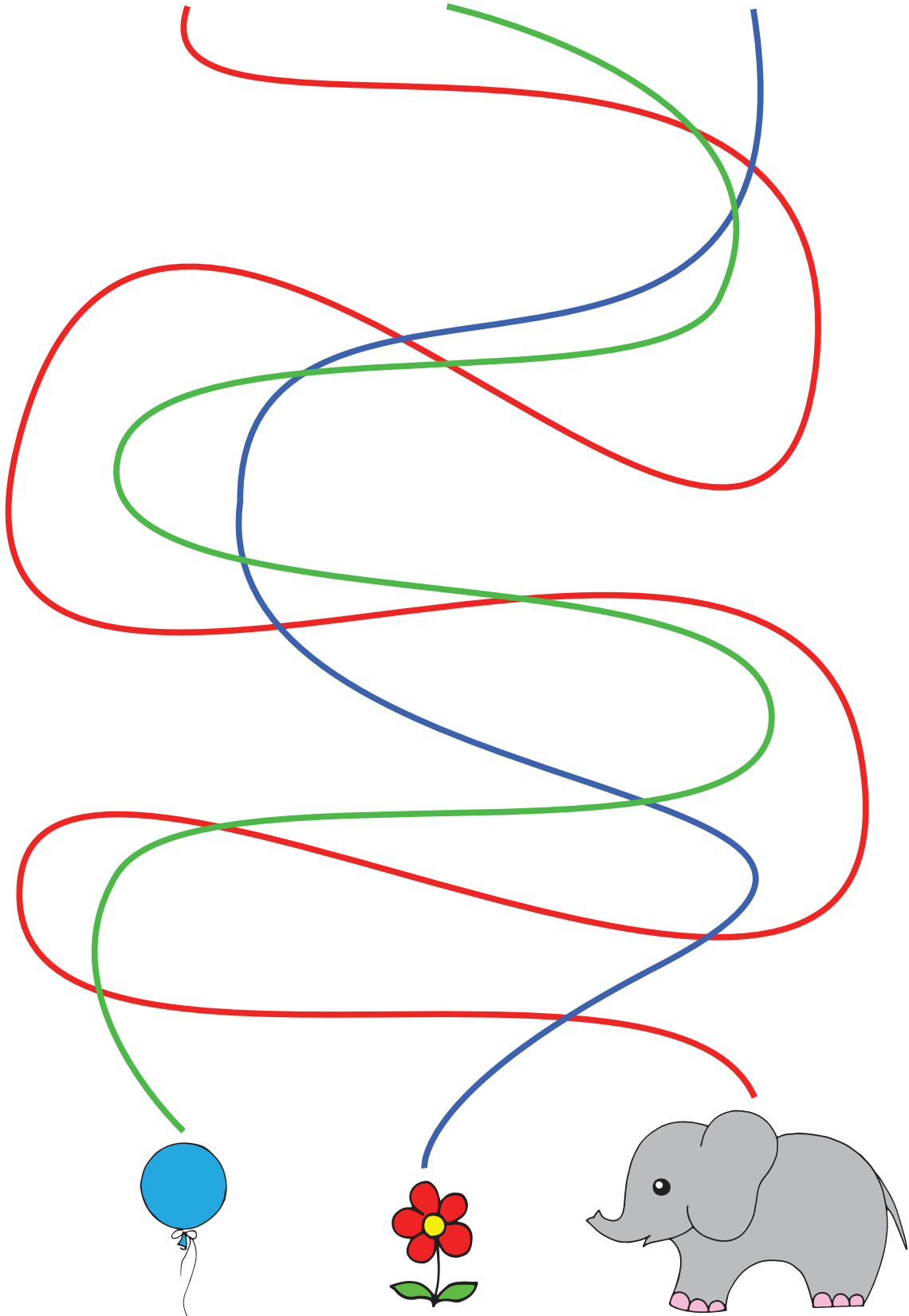
բ) Անվանիր նկարի առարկաներն ըստ տեղադրության՝ մոտիկից հեռու և հակառակը:

13. Դասավորիր առարկաները մեծից փոքրը (փոքրից մեծը) հաջորդականությամբ (տե՛ս հավելված 3):

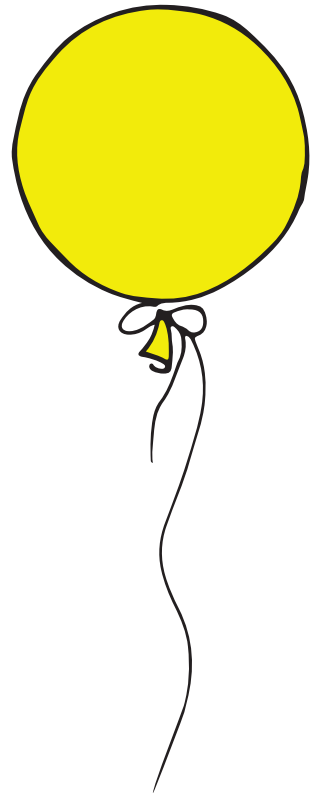
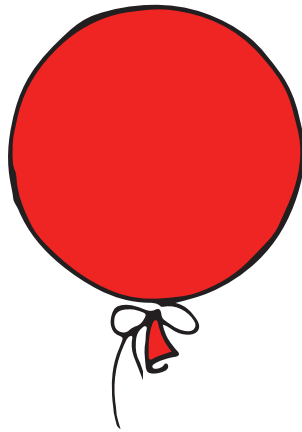
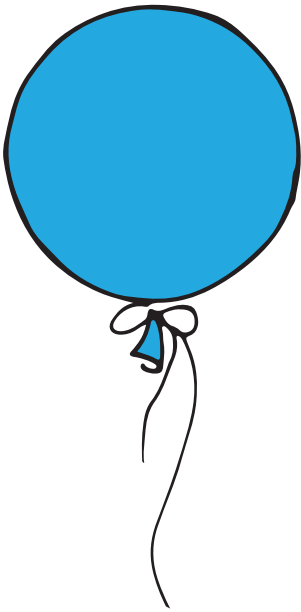
ա) Ասա՛՛ հր առարկան է վերջինը:

բ) Ասա՛՛ հրն է առաջինը:

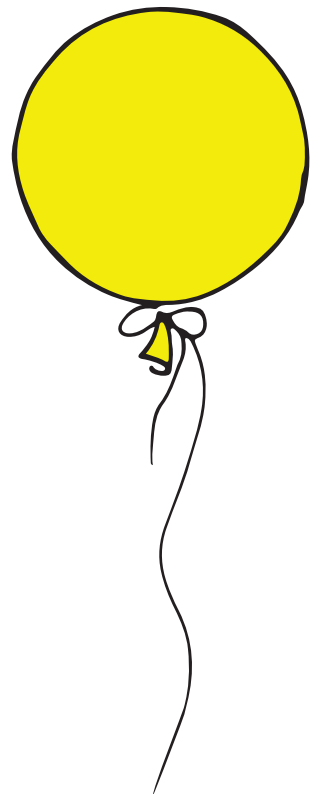
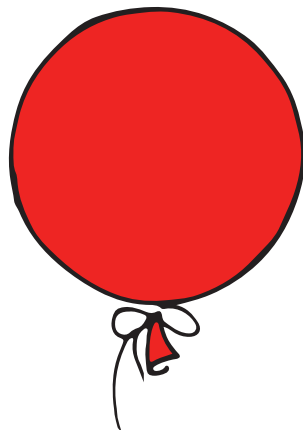
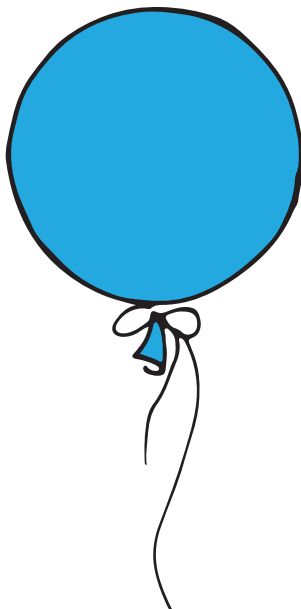
14. ա) Սկզբից մինչև վերջ մատիտով (մատով, հայացքով) անցիր կարմիր գծի վրայով և հասիր փղիկին:
- բ) Սկզբից մինչև վերջ մատիտով (մատով, հայացքով) անցիր կանաչ գծի վրայով և հասիր փուչիկին:
- գ) Սկզբից մինչև վերջ մատիտով (մատով, հայացքով) անցիր կապույտ գծի վրայով և հասիր ծաղիկին:

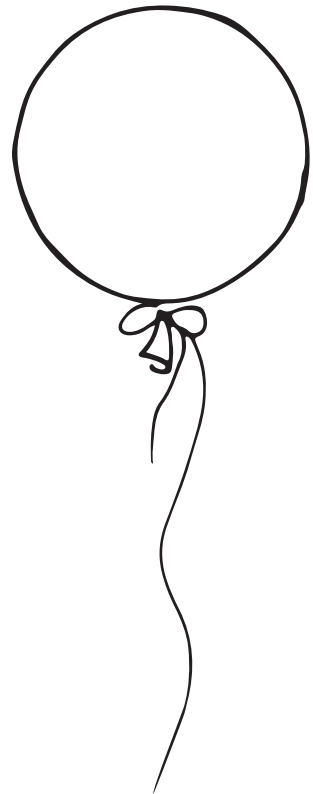
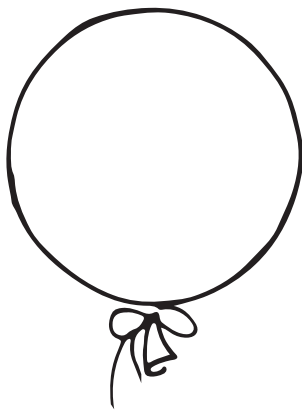
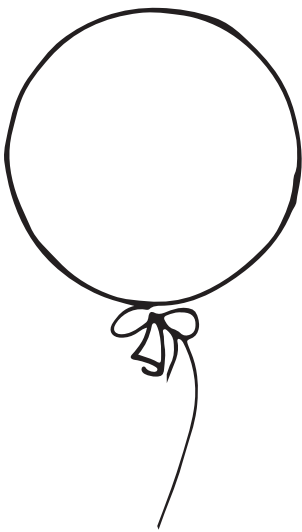
15. Ի՞նչ գույն ունի ամենակարճ թելով փուչիկը:

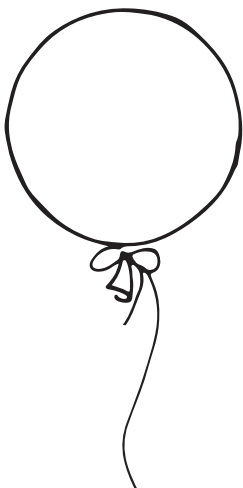
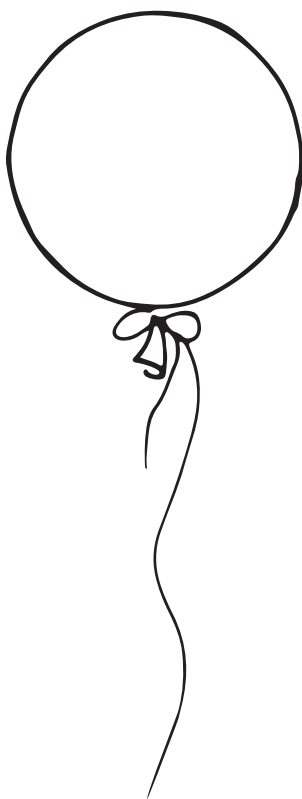
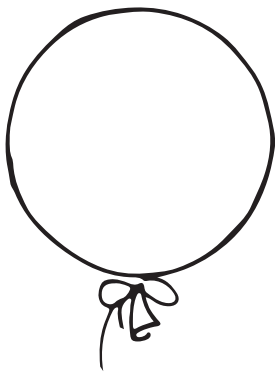
16. Ի՞նչ գույն ունի ամենակարճ թելով փուչիկի կողքի փուչիկը:

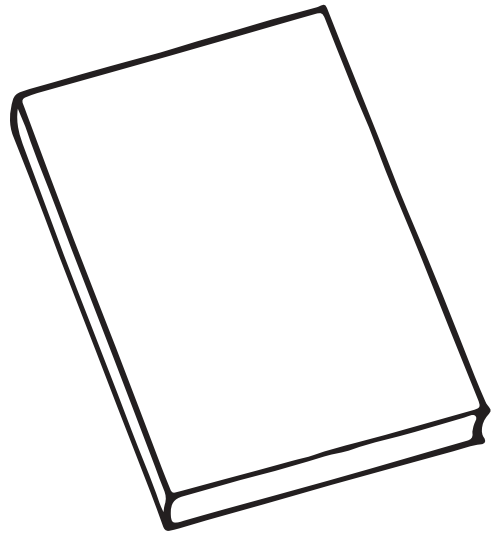
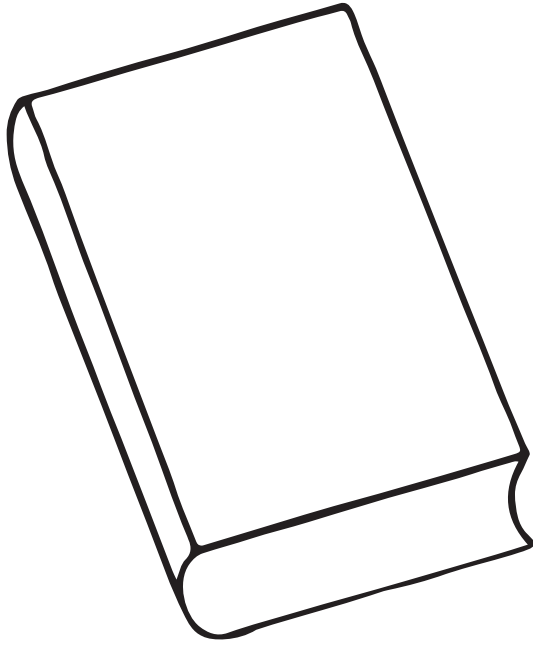
17. Կապույտ գույնով ներկիր ամենաերկար թելով փուչիկը:

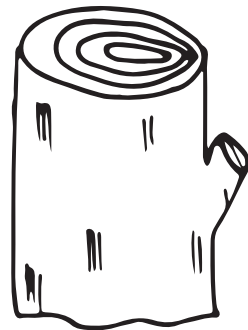
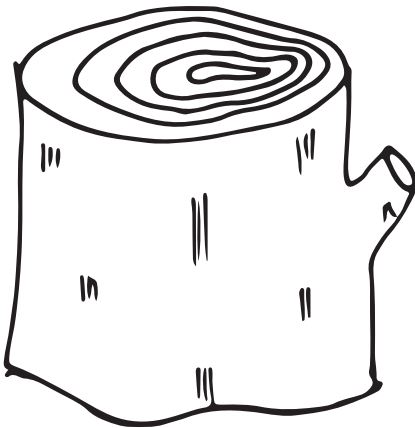
18. Կանաչ գույնով ներկիր ամենակարճ թելով փուչիկի կողքի փուչիկը:

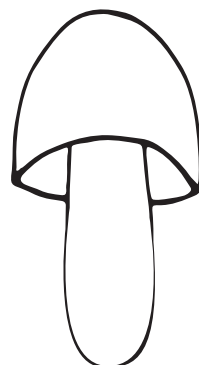
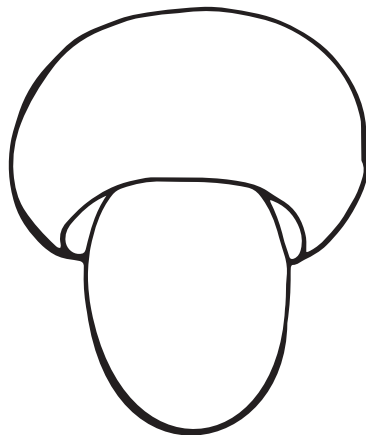
19. Գունավորի՜ր հաստ գիրքը:

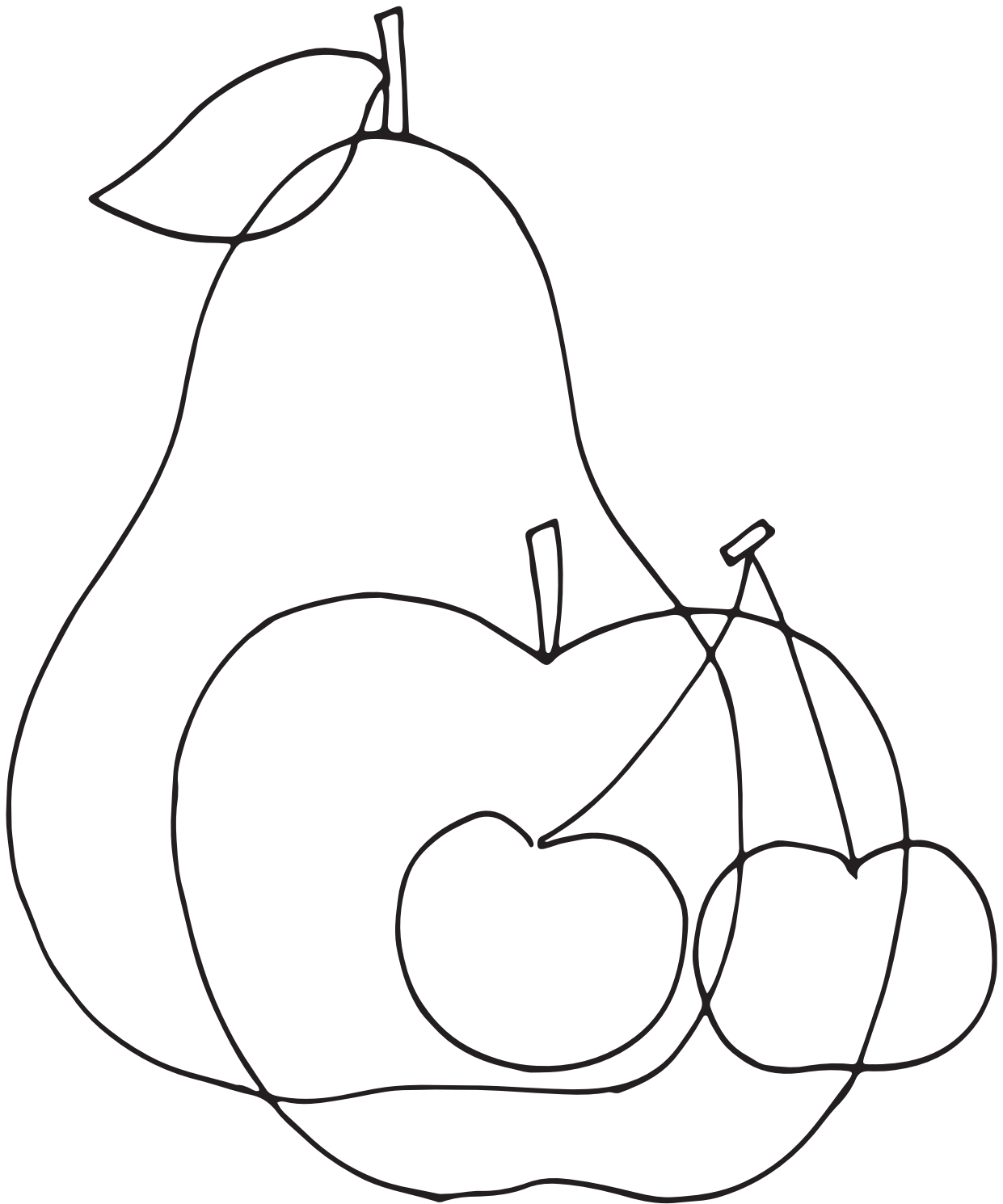
20. Գունավորի՜ր բարակ կոճղը:

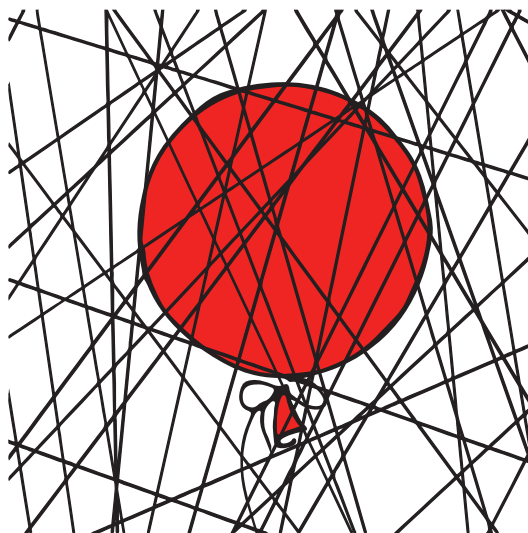
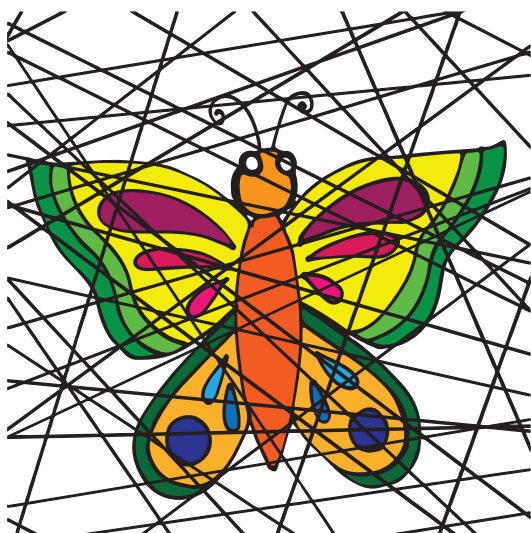
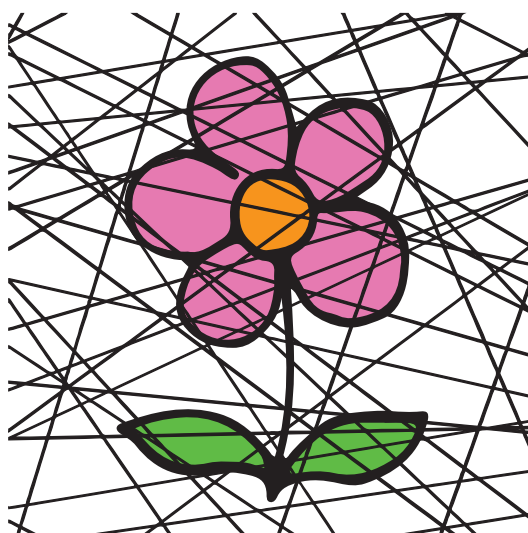
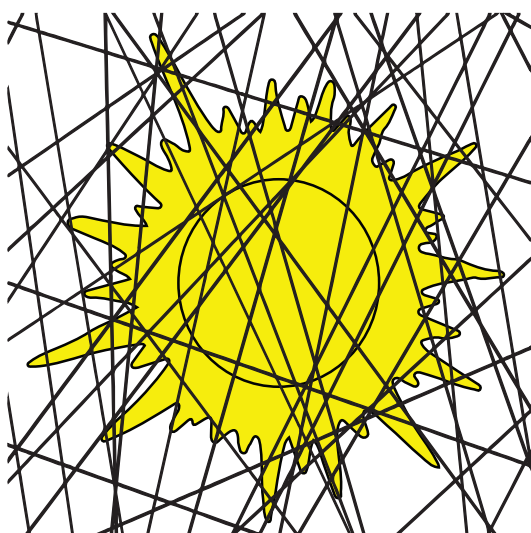
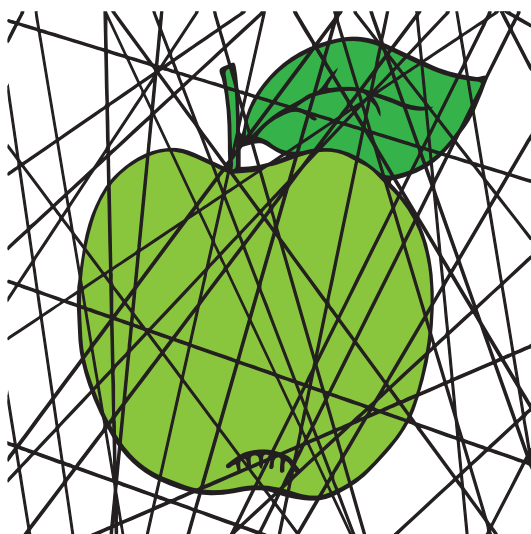
21. Գունավորի՜ր հաստ սունկը կարմիր գույնով, բարակ սունկը՝ մոխրագույն:

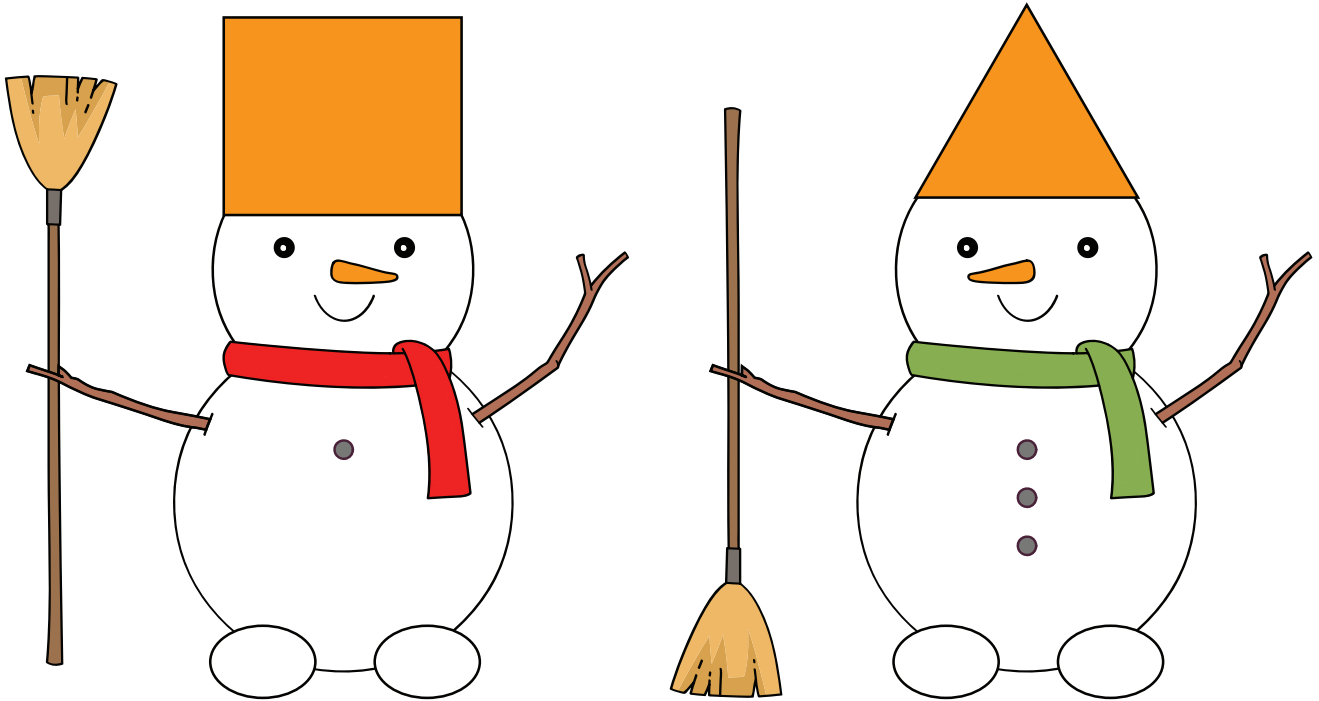
22. Անվանի՜ր առարկաները:

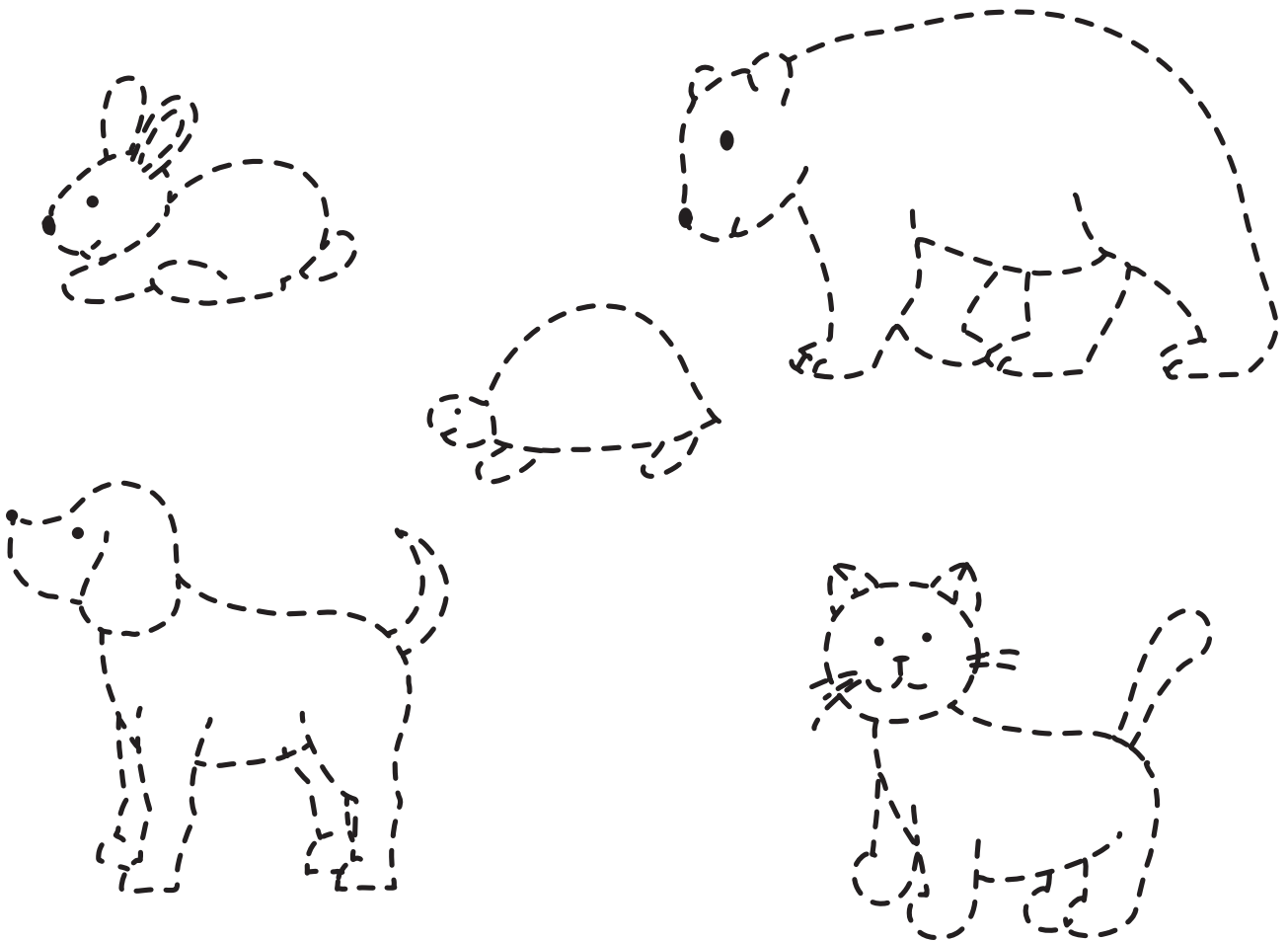
23. Ճանաչիր և անվանիր առարկան:

24. Գտիր ամենաքիչը 3 տարբերություն և անվանիր դրանք:

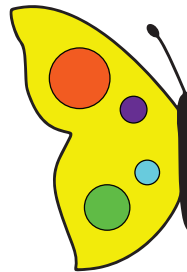
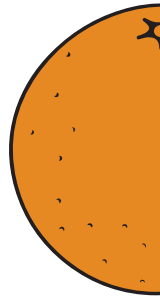
25. Ճանաչիր և անվանիր կենդանուն:

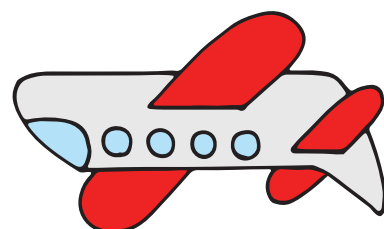
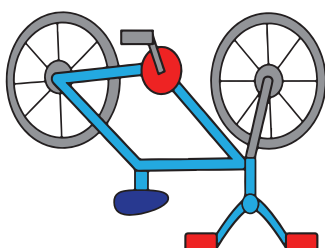
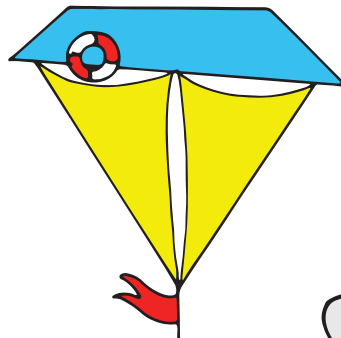
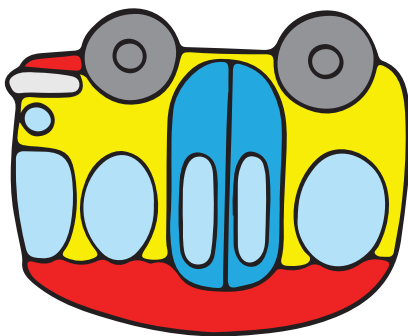
26. Միացրո՛ւ կետերը և ստացի՛ր պատկեր: Անվանի՛ր:

27. ա) Որոշիր՝ ինչ է պատկերված: Ասա՛ անվանումը:
բ) Հավելվածից ընտրիր և ամբողջացրու պատկերը (տե՛ս հավելված 4):

28. Որոշիր՝ ինչ է պատկերված: Ասա՛ անվանումը:

**Առարկաների տարածական առնչություններ. աջ, ձախ, վերև, ներքև:
Հեռու, մոտիկ, արագ, դանդաղ:**

29. Տրված գծից աջ տեղադրիր շրջանը, ձախ կողմում քառակուսին, իսկ վերևում՝ եռանկյունին (տե՛ս հավելված 5):

30. Տրված կետի աջ կողմում տեղադրիր աստղիկ, ձախում՝ խաչ, վերևում՝ գնդակ, իսկ ներքևում՝ ծաղիկ (տե՛ս հավելված 6):

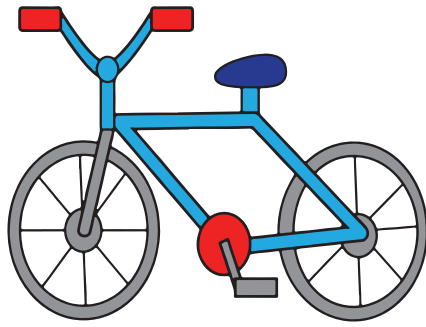
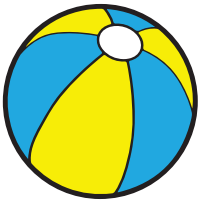
31. ա) Տեղադրիր նախադասության գծապատկերները նկարների տակ (տե՛ս հավելված 7):

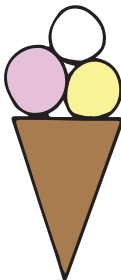
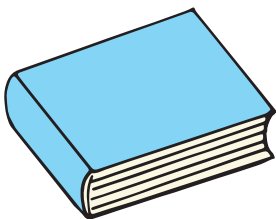
բ) Գծիր նախադասության գծապատկերները նկարների տակ:

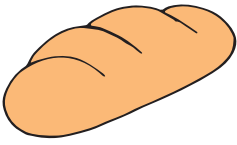
32. Տեղադրիր բառի գծապատկերը նկարների տակ (տե՛ս հավելված 8):

33. Տեղադրիր գծապատկերները համապատասխան նկարների տակ (տե՛ս հավելված 9):

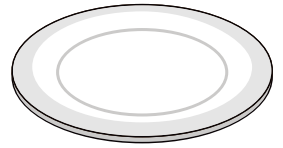

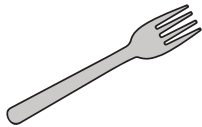
34. Ուտելիք նշանակող նկար-բառերի գծապատկերները գունավորիր վարդագույն:

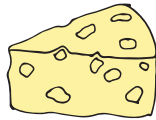

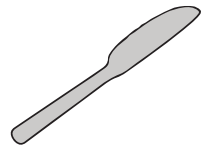

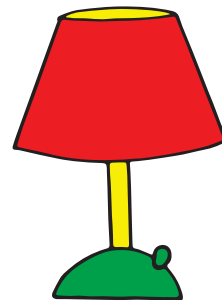
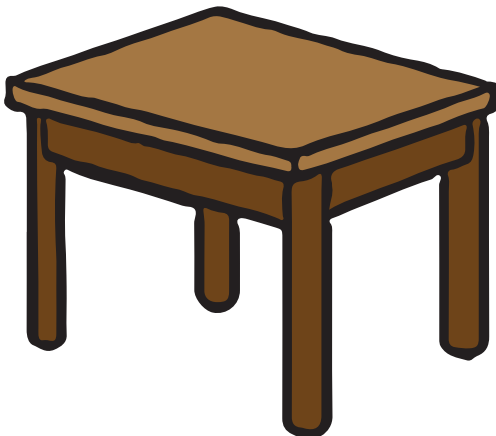

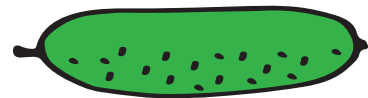
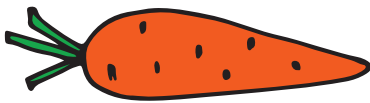
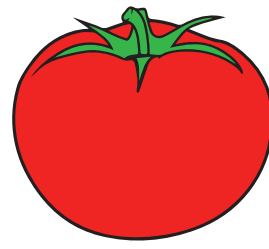
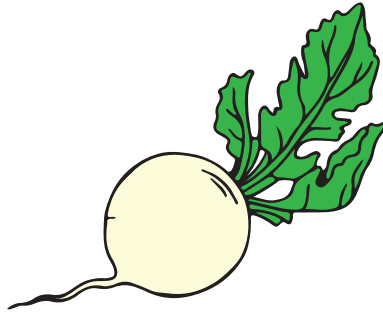
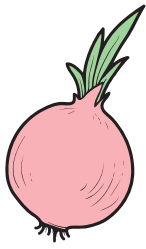

35. Տրված գծապատկերը տեղադրիր համապատասխան բառի տակ (տե՛ս հավելված 10):

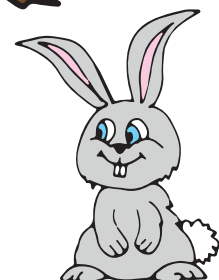
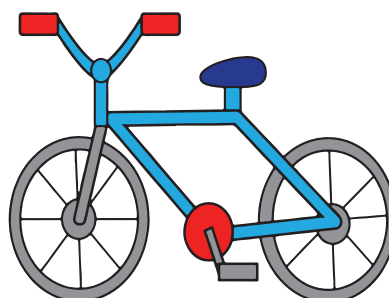
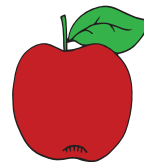
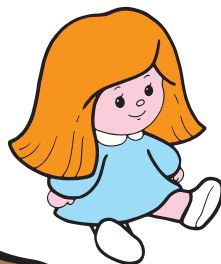
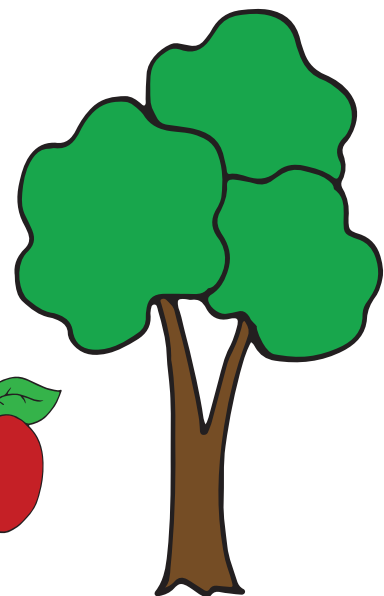
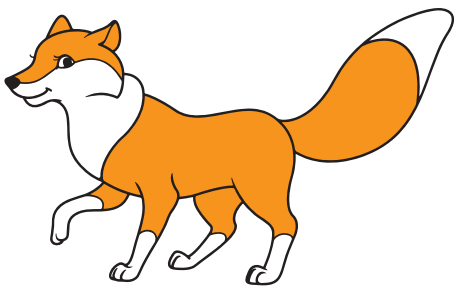

36. Տրված գծապատկերը տեղադրիր (ինքուրույն նկարի՛ր) համապատասխան բառի տակ (տե՛ս հավելված 11):

Գաղափար վանկի մասին

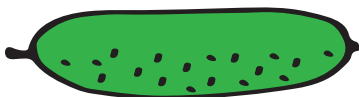
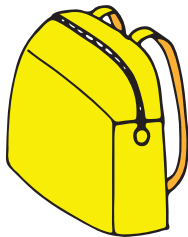
37. Անվանիր նկարները՝ ծափերով բաժանելով վանկերի:

38. Ընտրիր գծապատկերին համապատասխան նկարը և փակցրու՝(տե՛ս հավելված 12):

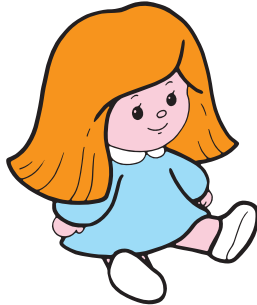
39. Տրված նկարներին համապատասխանեցրու վանկային գծապատկերներից մեկը (տե՛ս հավելված 13):

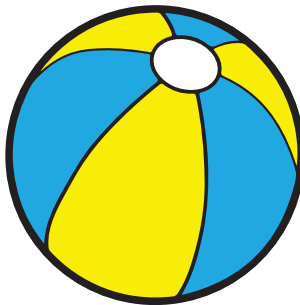
Առանձնացրո՛ւ խմբերը

40. Նշիր այն առարկաների նկարները, որոնք պետք է դնել դպրոցական պայուսակի մեջ: ☒

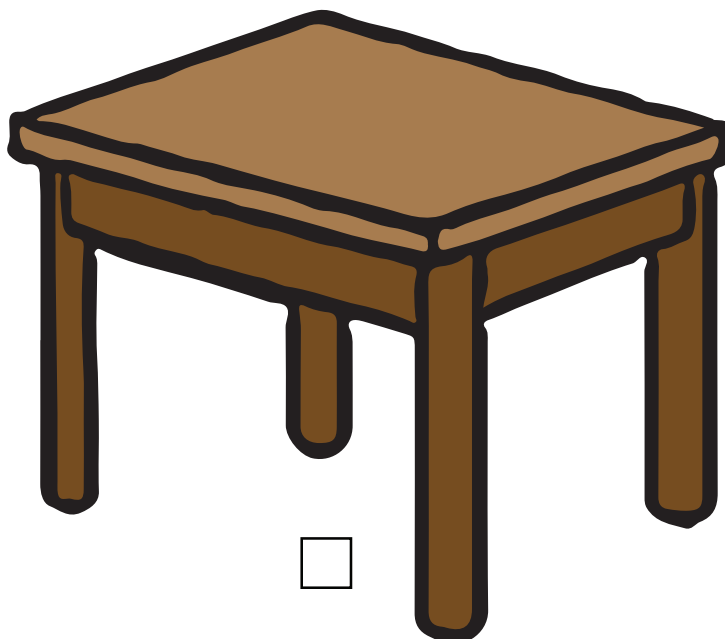
Անվանիր դրանք:

☐

☐

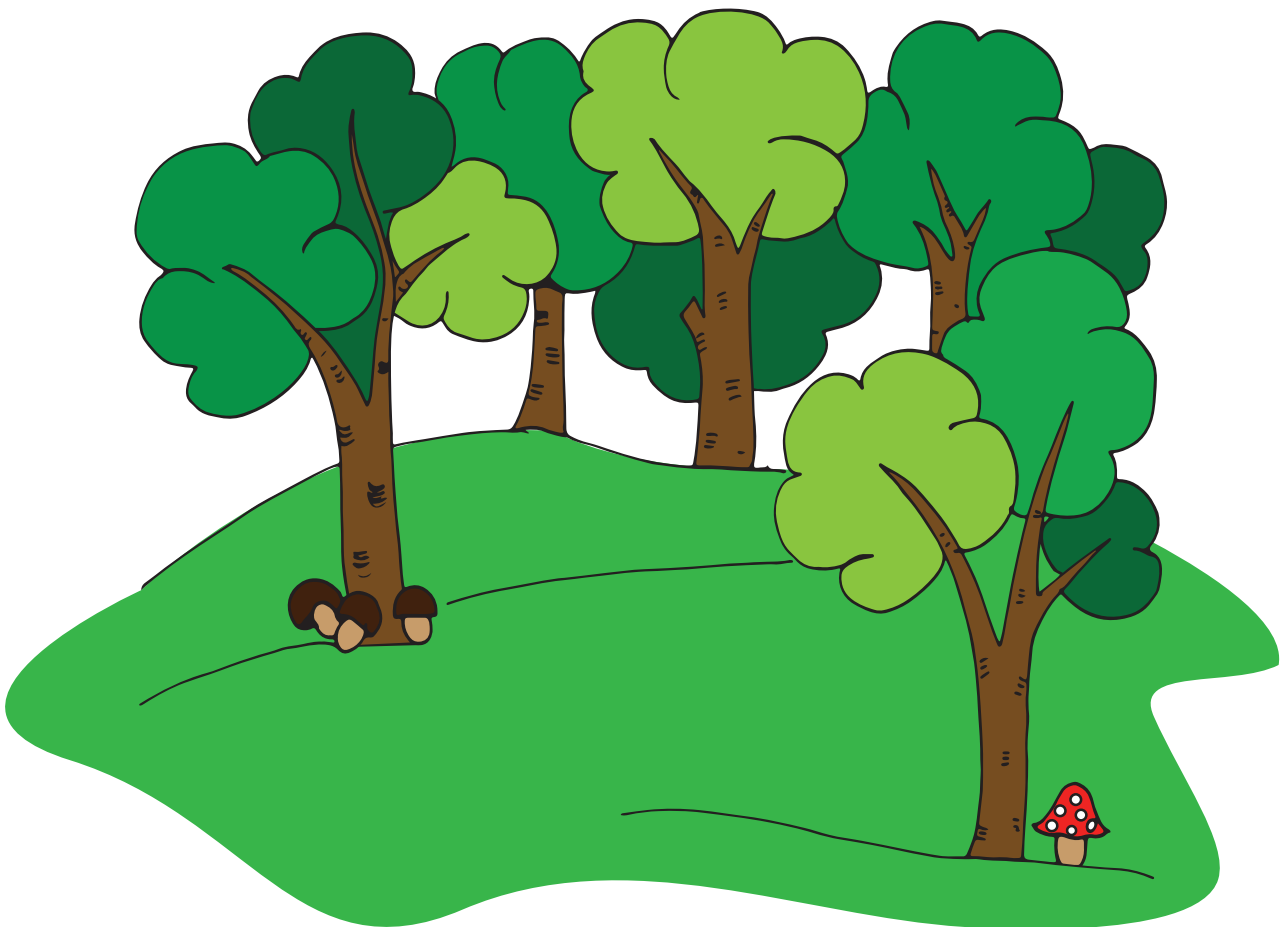
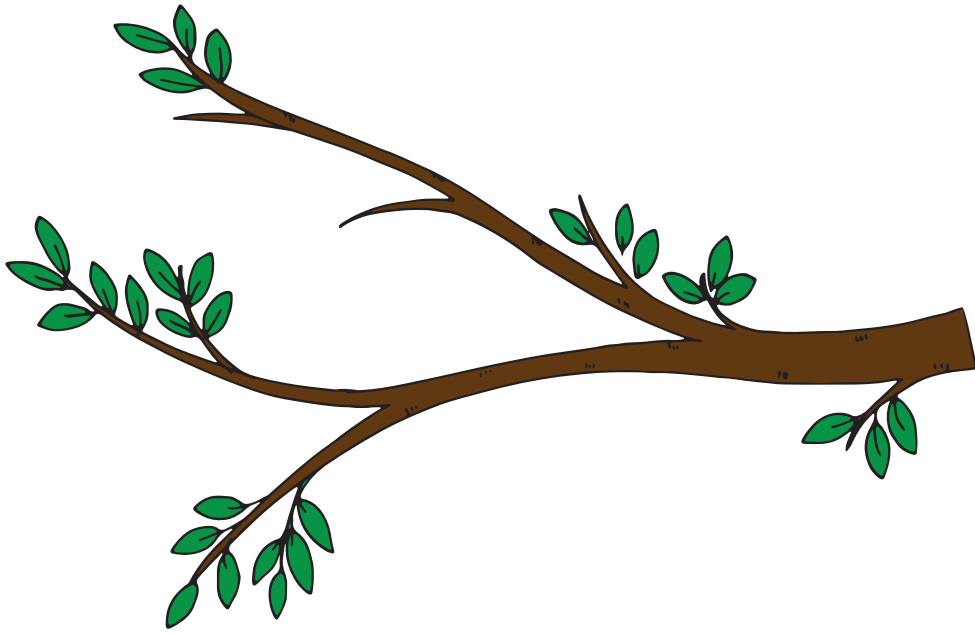
☐

☐

☐

☐

☐

☐

41. Թռչունների նկարները տեղադրիր ծառի ճյուղին: Կենդանիների նկարները՝ անտառում (տես հավելված 14): Անվանիր դրանք:

42. Տրված պատկերները փակցրո՛ւ 2 շարքով՝ ըստ չափի: Անվանի՛ր դրանք (տե՛ս հավելված 15):

43. Տրված պատկերները փակցրո՛ւ 3 շարքով՝ ըստ ձևի (տե՛ս հավելված 16):

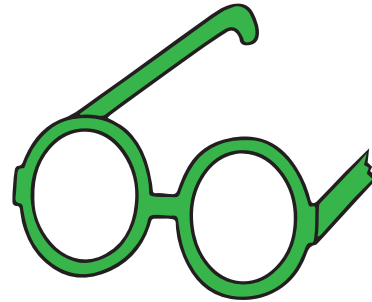
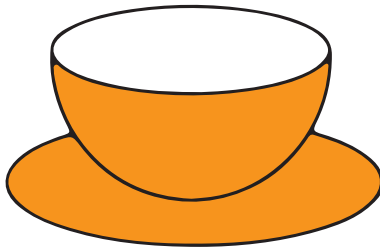
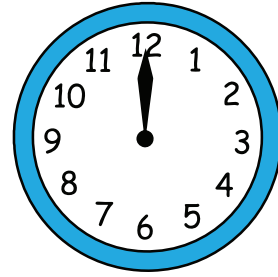
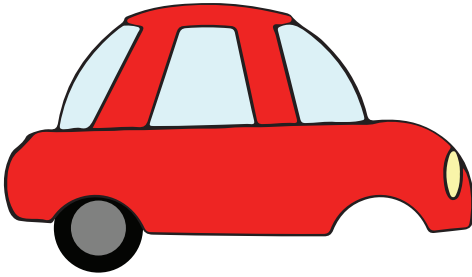
44. Տրված պատկերները փակցրու՝ 4 շարքով՝ ըստ գույնի (տե՛ս հավելված 17):

45. Տրված նշանները փակցրո՛ւ 3 շարքով՝ ըստ գույնի (տե՛ս հավելված 18):

46. Տրված նշանները փակցրո՛ւ 2 շարքով՝ ըստ ձևի (տե՛ս հավելված 19):

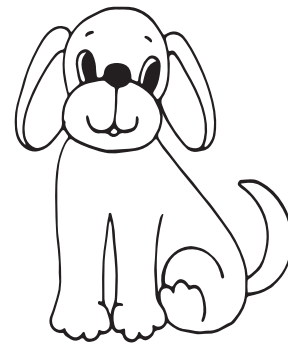
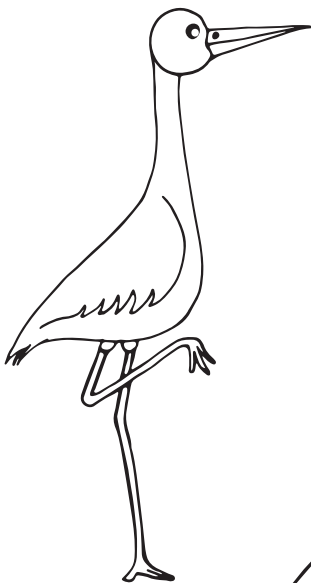
Ինչպե՞ս կլինի ճիշտ

47. Նկարիր առարկայի պակասող հատվածը:

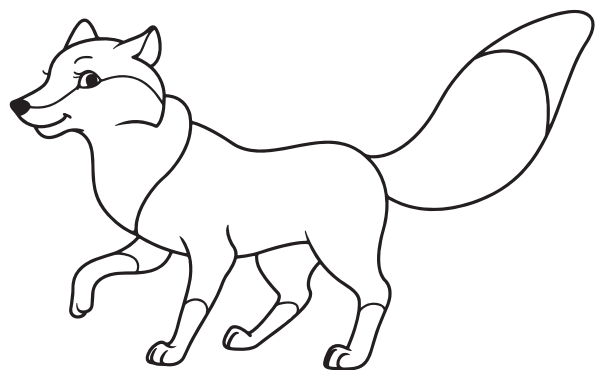
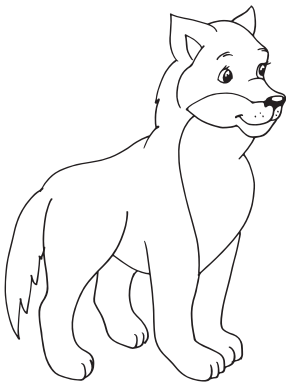
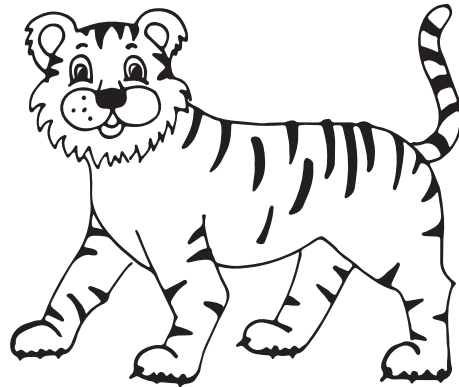
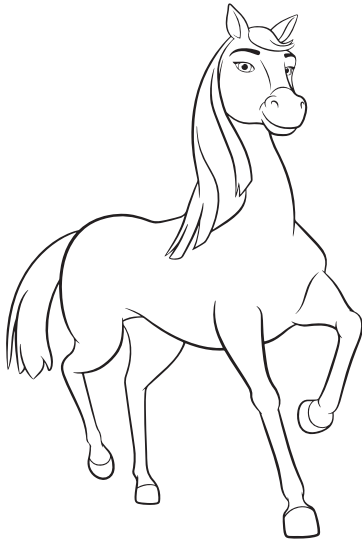

Հնչյունային լսողությունը զարգացնող առաջադրանքներ

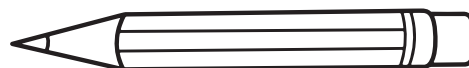
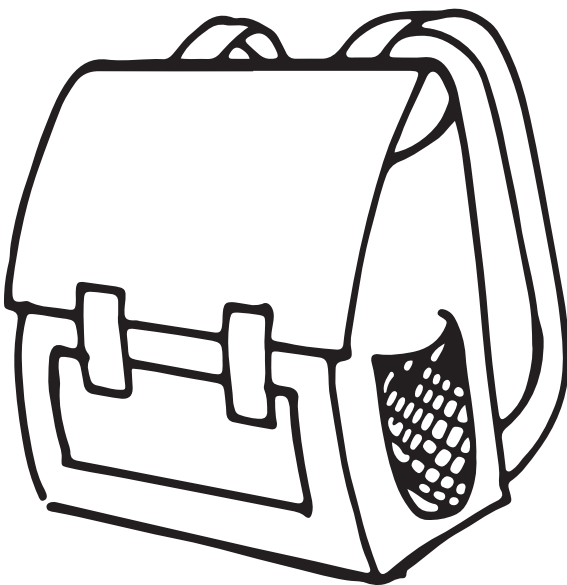
48. Գունավորիր նկարը, որի անվանման մեջ լսվում է ս հնչյունը:

49. Գունավորիր նկարը, որի անվանումը սկսվում է ա հնչյունով:

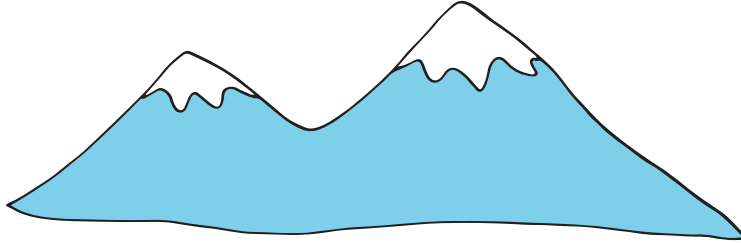
50. Գունավորիր նկարը, որի անվանումը վերջանում է կ հնչյունով:

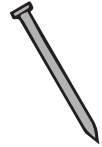

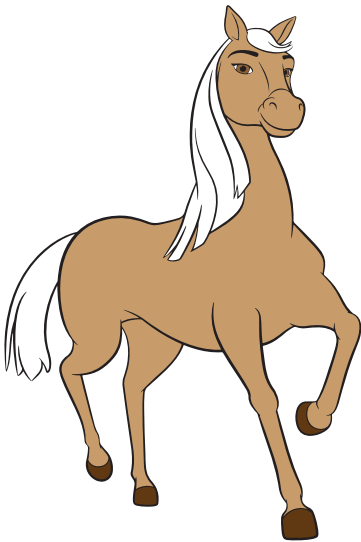
Հնչյունային վերլուծություն և համադրություն

51. ա) Անվանի՜ր միայն 2 հնչյուն ունեցող բառերը:
 բ) Անվանի՜ր միայն 4 հնչյուն ունեցող բառերը:
 գ) Անվանի՜ր միայն 3 հնչյուն ունեցող բառերը:
 դ) Անվանի՜ր միայն 5 հնչյուն ունեցող բառերը:

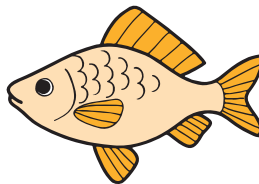

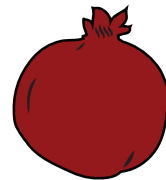

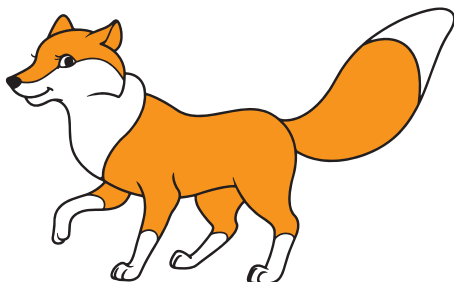

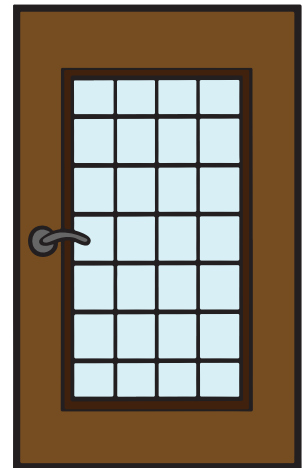

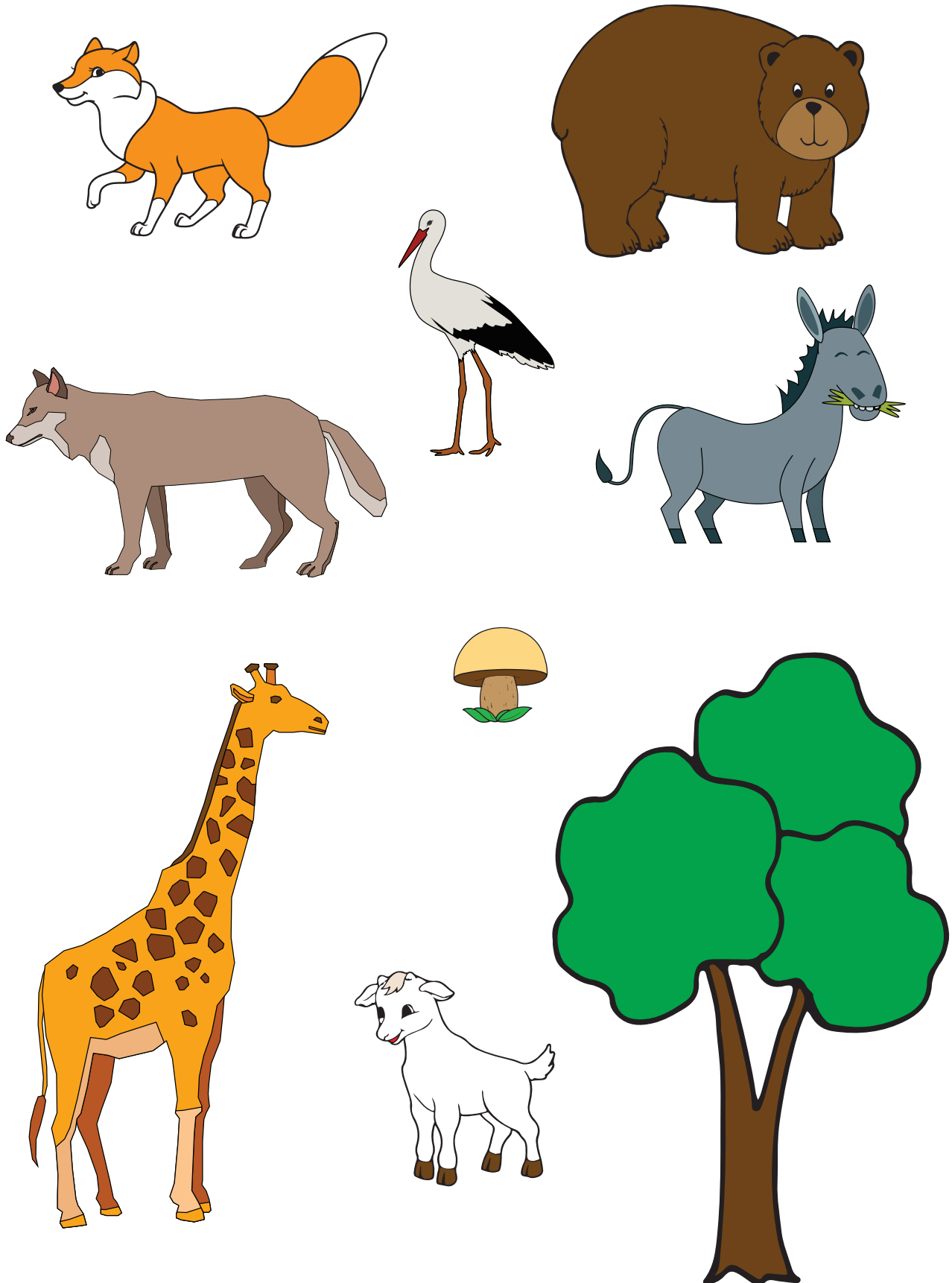

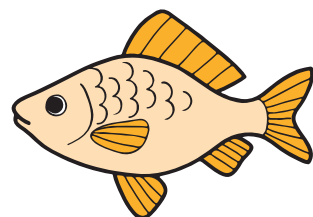
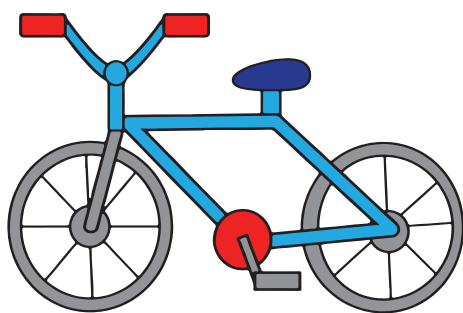
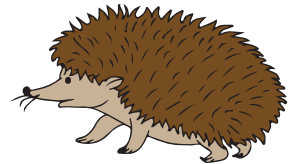
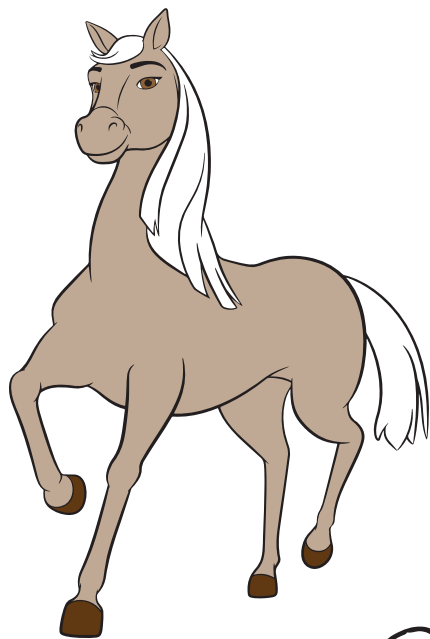
52. Հավելվածից ընտրիր և տեղադրիր գծապատկերին համապատասխանող նկարները:
Անվանիր բառը և հնչյունների քանակը (տե՛ս հավելված 20):

Ձայնավոր և բաղաձայն հնչյուններ

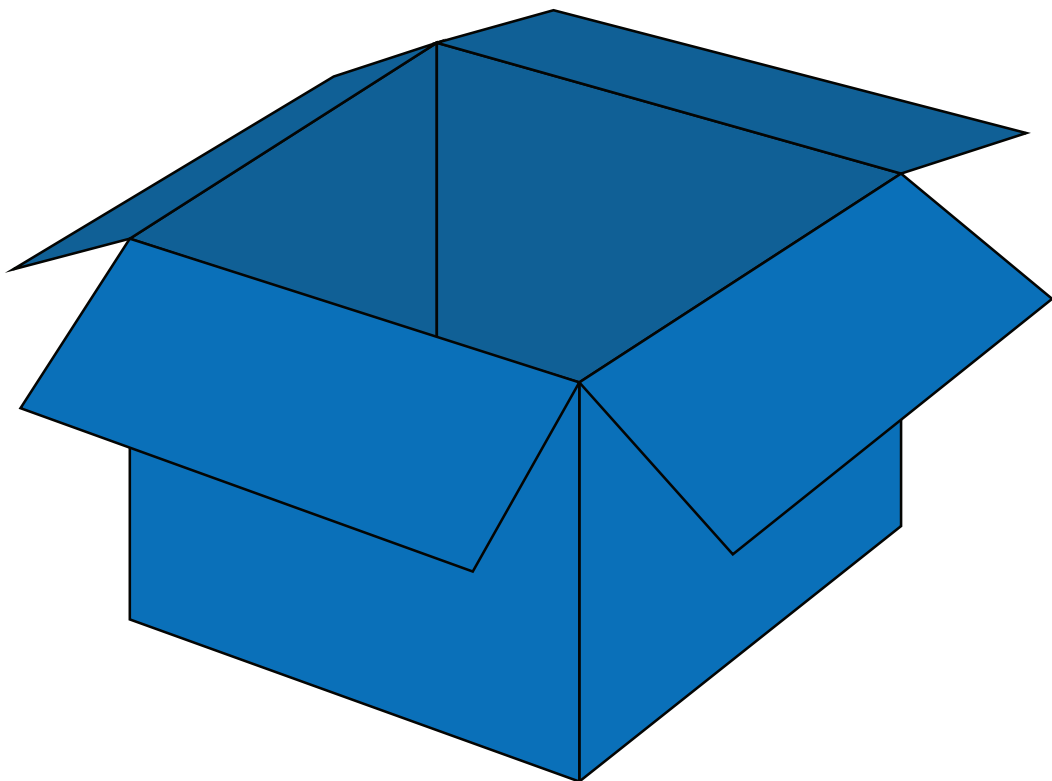
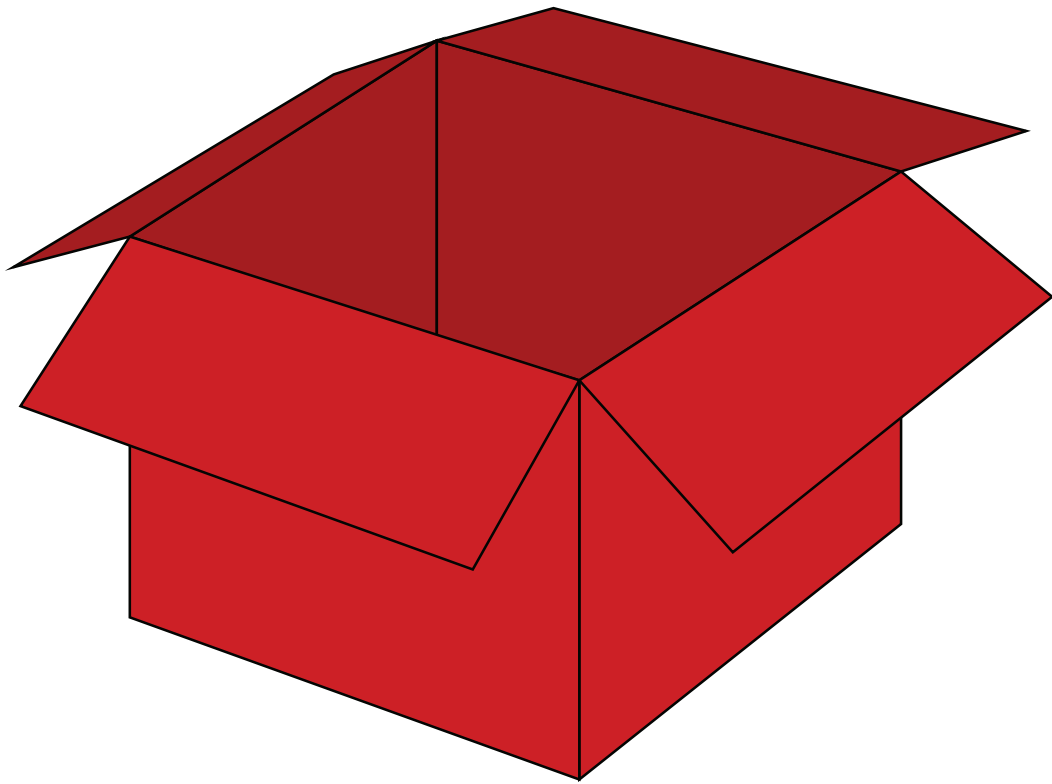
53. Անվանիր նկարները: Ձայնավորով սկսվող բառից առաջ դիր կարմիր քառակուսի (տե՛ս հավելված 21):

54. Անվանիր նկարները: Բաղաձայնով սկսվող բառից առաջ դիր կապույտ քառակուսի (տե՛ս հավելված 22):

55. Անվանի՜ր նկարները. ձայնավոր հնչյունով սկսվող անվանում ունեցող նկարները դի՛ր կարմիր արկղի վրա (մեջ), իսկ բաղաձայն հնչյունով սկսվողները՝ կապույտ արկղի վրա (մեջ) (տե՛ս հավելված 23):

56. Անվանի՜ր նկարները. ձայնավոր հնչյունով վերջացող անվանում ունեցող նկարները տեղադրի՜ր կարմիր արկղի վրա (մեջ), իսկ բաղաձայն հնչյունով վերջացողները՝ կապույտ արկղի վրա (մեջ) (տե՛ս հավելված 24):

